

INDEKS brojeva 122.-140.

IN MEMORIAM

Brajković, Vladislav
1989., br. 122.-124.

Cigoj, Stojan
1989., br. 122.-124.

Čolović, Ilija
1989., br. 122.-124.

Dworski, Emanuel
1991., br. 131.-132.

Kojić, Branko
1992., br. 135.-136.

Pallua, Emilio
1989., br. 122.-124.

ČLANCI

Bolanča, Dragan,
Spašavanje ljudi i imovine na moru i devijacija kao "izuzeti slučajevi" u
prijevozu stvari morem
1991., br. 131.-132., str. 249.-262.

Bolanča, Dragan,
Pravni učinak instituta izuzetih opasnosti i instituta slučajeva posebnih
opasnosti u multimodalnom prijevozu
1992., br. 135.-136., str. 233.-255.

Bravar, Aleksandar,
Aspekti ugovorne odgovornosti stranaka kod pomorskog prijevoza opasnog
tereta u američkom pravu
1993., br. 137.-140., str. 43.-50.

Čorić, Dorotea,
Međunarodna unifikacija pravila o postupku privremene mjere zaustavljanja
broda
1990., br. 125.-126., str. 41.-54.

Čorić, Dorotea,
Što novo donosi Pomorski zakonik u odnosu na sustav stvarnopravnih jamstava
na brodu
1993., br. 137.-140., str. 51.-62.

Degan, Vladimir-Đuro,
O granicama na prostorima mora, morskog dna i podzemlja
1991., br. 131.-132., str. 175.-214.

Dugošević, Daška,

Režimi plovidbe tjesnacima u Jadranskom moru prema Konvenciji Ujedinjenih naroda o pravu mora iz 1982.

1990., br. 125.-126., str. 5.-12.

Filipović, Velimir,

Hrvatska bi trebala ratificirati nove Protokole 1992. o naknadi štete uzrokovane onečišćenjem naftom

1993., br. 137.-140., str. 33.-42.

Grabovac, Ivo,

Zaštita morskog okoliša i odredbe nove Konvencije o spašavanju, 1989.

1990., br. 125.-126., str. 13.-22.

Grabovac, Ivo,

Uređuju li Haško/Visbyjska pravila odgovornost brodarka za zakašnjenje?

1991., br. 131.-132., str. 241.-248.

Grabovac, Ivo,

Provedba načela o naknadi štete u omjeru krivnje u sudaru brodova i pomorskim nezgodama u Sjedinjenim Američkim Državama

1992., br. 135.-136., str. 207.-222.

Kragić, Petar,

Upis brodova i hipoteke u jugoslavenski upisnik. Pogled iz prakse

1990., br. 127.-128., str. 187.-213.

Krković, Igor,

Prijedlog za upotrebu jedinstvene teretnice jugoslavenskih linijskih brodarka

1990., br. 125.-126., str. 105.-110.

Kružičević, Marin,

Osigurateljevo pravo na regres i abandon pri osiguranju broda

1989., br. 122.-124., str. 229.-238.

Mintas-Hodak, Ljerka,

Ustup zakupnine broda

1990., br. 127.-128., str. 163.-185.

Mintas-Hodak, Ljerka,

Oil Pollution Act (1990.) i P&I osiguranje

1991., br. 129.-130., str. 29.-44.

Pavišić, Berislav,

Kaznena sudbenost obalne države na stranome brodu u neškodljivome prolasku teritorijalnim morem

1993., br. 137.-140., str. 1.-19.

Pejović, Časlav,

Pravna priroda time chartera

1991., br. 129.-130., str. 45.-64.

Pejović, Časlav,

Ograničenje odgovornosti pomorskog vozara za štetu na teretu

1993., br. 137.-140., str. 21.-32.

Radović, Zoran,
Nacrt Konvencije o odgovornosti poduzetnika transportnih terminala u međunarodnoj trgovini
1989., br. 122.-124., str. 199.-208.

Rismondo, Mihovil,
Nova Konvencija Međunarodne organizacije rada o socijalnom osiguranju pomoraca i Jugoslavija
1989., br. 122.-124., str. 209.-228.

Rušinović, Dušanka,
Postupak osiguranja privremenom mjerom zaustavljanja broda
1990., br. 125.-126., str. 23.-40.

Seršić, Maja,
Pravni status pokretnih naprava za istraživanje i iskorištavanje nafte i plina s podmorja u jugoslavenskom i komparativnom pomorskom pravu
1991., br. 129.-130., str. 5.-28.

Stanković, Gordan,
OPCR Konvencija - Novo područje IMO-ove aktivnosti u borbi protiv zagađivanja naftom
1990., br. 127.-128., str. 225.-237.

Todorić, Miloje,
Zakon o traganju i spasavanju na moru, de lege ferenda
1991., br. 129.-130., str. 65.-74.

Todorić, Miloje,
Predlog novela Zakona o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi
1991., br. 131.-132., str. 263.-273.

Triva, Siniša,
Pravne posljedice (ne)pravilne primjene odredaba o pružanju pomoći neukoju stranci u parničnom postupku
1990., br. 127.-128., str. 215.-224.

Veršić-Marušić, Melita,
Obračun naknade štete u slučaju odustanka od ugovora u pomorskoj plovidbi
1989., br. 122.-124., str. 239.-252.

Vokić-Žužul, Marina,
Međunarodni ugovori pomorskoga prava i prava mora koji obvezuju Republiku Hrvatsku
1993., br. 137.-140., str. 63.-78.

SAŽECI ČLANAKA PISANIH NA STRANIM JEZICIMA

Culley, John,
Značaj jasnoće pravnih propisa u pomorskom pravu
1989., br. 122.-124., str. 271.-272.

Kačić, Hrvoje,
Odredbe o brodarevoj odgovornosti prema Hamburškim pravilima
1989., br. 122.-124., str. 198.

Kačić, Hrvoje,
Osiguranje interesa ugovornog založnog vjerovnika i osiguranje političkih rizika
& Osiguranje prava založnog vjerovnika
1991., br. 131.-132., str. 231.

Lukšić, Branimir,
Odgovornost za sudar u pomorskom tegljenju
1991., br. 131.-132., str. 240.

Lukšić, Branimir,
Peljar - Samo savjetnik?
1992., br. 135.-136., str. 232.

Mintas-Hodak, Ljerka,
Zalog novca na bankovnom računu prema jugoslavenskom pravu
1989., br. 122.-124., str. 264.

PRIKAZI KONVENCIJA, ZAKONA

Čorić, Dorotea,
Zašto su donesena Jedinstvena pravila za pomorski tovarni list?
1991., br. 129.-130., str. 81.-82.

Čorić, Dorotea,
Pomorski zakonik Narodne Republike Kine
1993., br. 137.-140., str. 195.-202.

Ferris, Colin,
Carriage of Goods by Sea Act 1992
1992., br. 135.-136., str. 329.-334.

Franasović, Ante,
Institutske klauzule za osiguranje brodova u gradnji od 1.6.1988.
1989., br. 122.-124., str. 325.-334.

Lopez de Gonzalo, Marco,
Il progetto per nuovo codice della navigazione italiano
1989., br. 122.-124., str. 385.-390.

Polić-Čurčić, Vesna,
Pravila UNCTAD/ICC za isprave multimodalnog prijevoza
1991., br. 131.-132., str. 325.-328.

Polić-Čurčić, Vesna,
Revizijska konferencija Kodeksa ponašanja linijskih konferencija
1991., br. 131.-132., str. 333.-334.

Polić-Čurčić, Vesna,
Pristupanje Hrvatske pariškom Memorandumu o kontroli brodova u lukama
1992., br. 135.-136., str. 321.-327.

Stanković, Predrag,
Nova Međunarodna konvencija o spašavanju na moru, 1989.
1989., br. 122.-124., str. 291.-300.

Tasić, Zoran,
Evropska ekonomska zajednica i 1992. godina. O pomorskom prijevozu
1990., br. 127.-128., str. 261.-270.

Veršić-Marušić, Melita,
Osvrt na Pravila Međunarodnoga pomorskoga odbora za elektroničke teretnice
1991., br. 129.-130., str. 92.-94.

BILJEŠKE UZ PRESUDE

Ćorić, Dorotea,
Klauzula "Wibon" u Berth Charter ugovoru
1989., br. 122.-124., str. 421.-422.

Ćorić, Dorotea,
Klauzula o inozemnoj arbitraži
1990., br. 127.-128., str. 305.

Ćorić, Dorotea,
Forum (non) conveniens i englesko pravo
1991., br. 129.-130., str. 161.-163.

Ćorić, Dorotea,
Pravo zapovjednika da zaključi ugovor o spašavanju u ime vlasnika tereta
1991., br. 131.-132., str. 388.

Jakaša, Branko,
Pretpostavke za privremenu mjeru zaustavljanja broda - postojanje hipoteke
na brodu
1993., br. 137.-140., str. 171.

Jakaša, Branko,
Prijevoz kontejnera - odgovornost broдача i podbroдача prema osiguratelju
koji je osigurao teret - brođareva ograničena odgovornost
1993., br. 137.-140., str. 176.-177.

Veršić-Marušić, Melita,
Zastara tužbe protiv broдача: godina dana ili šest mjeseci?
1990., br. 127.-128., str. 308.-309.

Veršić-Marušić, Melita,
Učinak odredbe "Plati da bi bio plaćen" u Pravilima P&I kluba na prava
trećih
1991., br. 129.-130., str. 156.-158.

OSVRTI NA ZASJEDANJA

60. zasjedanje Pravnog odbora IMO-a, London od 10. do 14. listopada 1988.
(Ana Sihtar)
1989., br. 122.-124., str. 427.-430.

Savjetovanje o stvarnopravnim i obveznopravnim jamstvima u svezi s brodom
s aspekta osiguranja, Pula od 2. do 4. studenog 1988. (Vesna Polić-Ćurčić)
1989., br. 122.-124., str. 431.-432.

Izveštaj s dvadesetdruge skupštine Međunarodnog pomorskog odbora (CMI), Knokke, Belgija, 7. travnja 1989. (Vesna Polić-Čurčić)
1989., br. 122.-124., str. 433.-436.

61. zasjedanje Pravnog odbora Međunarodne pomorske organizacije (IMO), London, 28. i 29. rujna 1989. (Ana Sihtar)
1990., br. 125.-126., str. 152.-154.

Savjetovanje o pravnim aspektima stranih ulaganja u Jugoslaviji, Zadar 19. i 20. travnja 1990. (Dorotea Čorić)
1990., br. 125.-126., str. 155.-156.

Savjetovanje-Spašavanje brodova i sprečavanje zagađivanja Jadranskog mora, Split, od 22. do 24. svibnja 1990. (Dorotea Čorić)
1990., br. 125.-126., str. 157.-159.

14. zasjedanje Odbora za pomorstvo UNCTAD-a, Ženeva od 21. do 29. lipnja 1990. (Vesna Polić-Čurčić)
1990., br. 127.-128., str. 311.-314.

Seminar o problemima morskog okoliša u Sredozemnom moru: sadašnje stanje i budućnost, Valencija od 23. do 27. srpnja 1990. (Melita Veršić-Marušić)
1990., br. 127.-128., str. 315.-316.

Seminar o upravljanju i očuvanju morskog bogatstva u okviru isključivog gospodarskog pojasa, Halifax, od 11.6. do 17.8. 1990. (Dorotea Čorić)
1990., br. 127.-128., str. 317.-318.

Osnivanje sredozemnog udruženja za pomorsku arbitražu, Genova, 30. ožujka 1990. (Vesna Polić-Čurčić)
1990., br. 127.-128., str. 319.-320.

Multimodalni transport, Zagreb, od 20. do 22. ožujka 1991. (Dorotea Čorić)
1991., br. 131.-132., str. 389.-391.

Tečaj o upravljanju i zaštiti morskoga bogatstva u Sredozemnom moru, Trst, od 29. travnja do 24. svibnja 1991. (Melita Veršić-Marušić)
1991., br. 131.-132., str. 393.-394.

Stalni odbor za razvoj usluga i reorganizacija UNCTAD-a, Osmo konferencija, Cartagena de Indias, Kolumbija, veljača 1992. (Hans Carl i Vesna Polić-Čurčić)
1992., br. 135.-136., str. 335.-339.

Rasprava o prijedlogu Pomorskog zakonika, Rijeka, 2. ožujka 1993. (Dorotea Čorić)
1992., br. 135.-136., str. 341.-345.

PRIKAZI KNJIGA

Davorin Rudolf, Enciklopedijski rječnik međunarodnog prava mora, Split, 1989., 583 stranice. (Prof.dr. Vladimir-Đuro Degan)
1990., br. 125.-126., str. 160.-162.

Ljerka Mintas-Hodak, Jamstva pri stjecanju broda na kredit, Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Zagreb, 1990. (Melita Veršić-Marušić)
1991., br. 131.-132., str. 395.-396.

Dr. Vesna Polić-Ćurčić, Odgovornost za zakašnjenje u prijevozu robe prema međunarodnom i jugoslavenskom pravu, Zagreb, 1991., izdavač: "Narodne novine", 137 stranica. (Dorothea Ćorić)
1991., br. 131.-132., str. 397.-398.

Dr. Petar Kragić, Ugovori o prijevozu tankerima, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zadar 1992. (Dorothea Ćorić)
1992., br. 135.-136., str. 347.-349.

ARTICLES

Culley, John,
The Importance of Clarity in Maritime Law
1989., No. 122-124, p. 265-271.

Kačić, Hrvoje,
The Provisions Regarding The Carriers' Liability Under The Hamburg Rules
1989, No. 122-124, p. 191-198.

Kačić, Hrvoje,
Mortgagees' Interest Insurance and Mortgagees' Political Risks & Mortgage
Rights Insurance
1991, No. 131-132, p. 215-231.

Lukšić, Branimir,
Collision Liability of Tug and Tow in Maritime Law
1991, No. 131-132, p. 233-240.

Lukšić, Branimir,
The Pilot - Only an Adviser?
1992, No. 135-136, p. 223-232.

Mintas-Hodak, Ljerka,
Pledge on a Bank Account Under Yugoslav Law
1989, No. 122-124, p. 253-264.

SUMMARIES OF ARTICLES

Bolanča, Dragan,
Salvage Life or Property at Sea and Deviation as "Excepted Perils" in Carriage
of Goods by Sea
1991, No. 131-132, p. 262.

Bolanča, Dragan,
The Legal Effect of Excepted Perils and Special Risks in Multimodal Transport
1992, No. 135-136, p. 255.

Bravar, Aleksandar,
Aspects of Parties' Contractual Liability during Maritime Transport of
Dangerous Cargoes in the American Legal System
1993, No. 137-140, p. 50.

Ćorić, Dorotea,
L'unification internationale des règles de procédure relatives a la saisie
conservatoire des navires de mer
1990, No. 125-126, p. 54.

Ćorić, Dorotea,
What is New in the New Maritime Act of the Republic of Croatia in Relation
to Maritime Hypothecs and Liens?
1993, No. 137-140, p. 62.

Degan, Vladimir-Đuro,
On Frontiers at Sea, Seabed and its Subsoil
1991, No. 131-132, p. 214.

Dugošević, Daška,
Regime of Straits in the Adriatic Sea Under the UN Convention on the Law
of the Sea
1990, No. 125-126, p. 12.

Filipović, Velimir,
Croatia must ratify the New 1992 Protocols on Compensation for Oil Pollution
Damage
1993, No. 137-140, p. 42.

Grabovac, Ivo,
The Protection of the Marine Environment and the New Convention on
Salvage, 1989
1990, No. 125-126, p. 22.

Grabovac, Ivo,
Regissent Les Règles de la Haye et de Visby la responsabilité du transporteur
en cas de retard?
1991, No. 131-132, p. 248.

Grabovac, Ivo,
The Implementation of the Principle of Damages Proportional to the
Responsibility for Collision between Vessels and Maritime Accidents in the
United States
1992, No. 135-136, p. 222.

Kragić, Petar,
Registration of Ships and Mortgages in the Yugoslav Register of Ships
1990, No. 127-128, p. 213.

Kružičević, Marin,
Insurer's Right to Subrogation and to a Wreckage in Case of Abandonment
1989, No. 122-124, p. 238.

Mintas-Hodak, Ljerka,
Assignment of Charter Hire
1990, No. 127-128, p. 185.

Mintas-Hodak, Ljerka,
Oil Pollution Act 1990, P&I Associations
1991, No. 129-130, p. 44.

Pavišić, Berislav,
La juridiction pénale de l'état riverain sur le navire étranger en passage
innoffensif par la mer territoriale
1993, No. 137-140, p. 19.

Pejović, Časlav,
Legal Nature of Time Charter
1991, No. 129-130, p. 64.

Pejović, Časlav,
Limitation of Carrier's Liability for the Cargo Damage in the Carriage of
Goods by Sea
1993, No. 137-140, p. 32.

Radović, Zoran,
Draft Convention on Liability of Operators of Transport Terminals in
International Trade
1989, No. 122-124, p. 208.

Rismondo, Mihovil,
Nouvelle Convention de L'OIT concernant la sécurité sociale des gens de mer
et la Yougoslavie
1989, No. 122-124, p. 228.

Rušinović, Dušanka,
Arrest of Ship as Provisional Measure in Security Procedure
1990, No. 125-126, p. 40.

Seršić, Maja,
Legal Status of Offshore Mobile Craft Used for Exploration of Oil and Gas
from the Seabed and its Subsoil in Yugoslav and Comparative Maritime Law
1991, No. 129-130, p. 28.

Stanković, Gordan,
OPRC Convention - A New Area of IMO Activities in Combating Oil Pollution
1990, No. 127-128, p. 237.

Todorić, Miloje,
Federal Legislation on Search and Rescue at Sea, de lege ferenda
1991, No. 129-130, p. 74.

Todorić, Miloje,
Proposed Amendments to the Law on Maritime and Inland Waterway Transport
1991, No. 131-132, p. 273.

Triva, Siniša,
Les conséquences juridiques de l'application (ir)régulière de la règle sur l'aide
du juge à la partie ignorante dans la procédure civile contentieuse
1990, No. 127-128, p. 224.

Veršić-Marušić, Melita,
Calculation of Damages in Case of Charterer's Withdrawal From Contract in
Maritime Transport
1989, No. 122-124, p. 252.

Vokić-Žužul, Marina,
Multilateral Treaties on Maritime Law and the Law of the Sea which are
binding for the Republic of Croatia
1993, No. 137-140, p. 77-78.

SUMMARIES ON SESSIONS AND GATHERINGS

60th Session of the IMO Legal Committee (Ana Sihtar)
1989, No. 122-124, p. 430.

Conference on Real and Contractual Securities in Relation to Ships From the
Aspect of Insurance (Vesna Polić-Čurčić)
1989, No. 122-124, p. 432.

Report of the Sixty-First Session of the IMO Legal Committee (Ana Sihtar)
1990, No. 125-126, p. 154.

Conference on Legal Aspect of Foreign Investments in Yugoslavia (Dorothea
Čorić)
1990, No. 125-126, p. 156.

Conference-Salvage of Ships and Prevention of Pollution in the Adriatic Sea
(Dorothea Čorić)
1990, No. 125-126, p. 159.

The Fourteenth Session of the Committee on Shipping (Vesna Polić-Čurčić)
1990, No. 127-128, p. 314.

Seminar on Environmental Problems of the Mediterranean: Present situation
and Future Prospects (Melita Veršić-Marušić)
1990, No. 127-128, p. 316.

Management and Conservation of Marine Resources within the Exclusive
Economic Zone (Dorothea Čorić)
1990, No. 127-128, p. 318.

Foundation of the Mediterranean Maritime Arbitration Association (Vesna
Polić-Čurčić)
1990, No. 127-128, p. 320.

Multimodal Transport (Dorothea Čorić)
1991, No. 131-132, p. 391.

Course on Management and Conservation of Maritime Resources in the
Mediterranean (Melita Veršić-Marušić)
1991, No. 131-132, p. 394.

SUMMARIES OF BOOK REVIEWS

Davorin Rudolf, Encyclopaedic Dictionary of the International Law of the Sea,
Split 1989, 583 pages (Prof.dr. Vladimir-Đuro Degan)
1990, No. 125-126, p. 162.

Ljerka Mintas-Hodak, Securities in a Vessel's Acquisition on Credit, Yugoslav
Academy of Sciences and Arts, Zagreb, 1990 (Melita Veršić-Marušić)
1991, No. 131-132, p. 396.

Dr. Vesna Polić-Ćurčić, Liability for Delay in Carriage of Goods According to the Yugoslav and International Law, Zagreb, 1991, "Narodne novine", 137 pages (Dorothea Ćorić)
1991, No. 131-132, p. 398.

Dr. Petar Kragić, Tanker Charter Parties, Croatian Academy of Sciences and Arts, Zadar, 1992 (Dorothea Ćorić)
1992, No. 135-136, p. 349.

VIJESTI IZ HRVATSKOG UDRUŽENJA ZA POMORSKO PRAVO

Izveštaj s godišnje skupštine Jugoslavenskog udruženja za pomorsko pravo (Ljerka Mintas-Hodak)
1991., br. 129.-130., str. 165.

Zapisnik sa sastanka Jugoslavenskog udruženja za pomorsko pravo (Ljerka Mintas-Hodak)
1991., br. 129.-130., str. 166.-167.

DOKUMENTACIJA

Međunarodna konvencija o spašavanju, 1989. (prijevod: Ana Sihtar)
1989., br. 122.-124., str. 273.-290.

Institutska klauzula za osiguranje brodova u gradnji (prijevod: Robert Stude)
1989., br. 122.-124., str. 301.-324.

Postupak za kontrolu brodova i izljeva prema prilogu I Međunarodne konvencije o sprečavanju zagađivanja mora s brodova, 1972., kako je izmjenjena Protokolom iz 1978., koji se na nju odnosi (prijevod: mr. Vesna Polić-Ćurčić)
1989., br. 122.-124., str. 335.-377.

Arbitraža između država, državnih poduzeća ili državnih tijela i stranih poduzeća (prijevod: mr. Ljerka Mintas-Hodak)
1989., br. 122.-124., str. 379.-383.

Protokol atenske konvencije iz 1974. o prijevozu putnika i njihove prtljage morem (prijevod: Ana Sihtar)
1990., br. 125.-126., str. 55.-67.

Multimodalna teretnica (prijevod: Igor Krković)
1990., br. 125.-126., str. 69.-103.

Rezolucije koje je Odbor za „pomorstvo” usvojio na četrnaestom zasjedanju (prijevod: Vesna Polić-Ćurčić)
1990., br. 127.-128., str. 239.-259.

Jedinstvena pravila CMI-a za pomorski tovarni list (prijevod: Dorothea Ćorić)
1991., br. 129.-130., str. 75.-79.

Pravila Međunarodnoga pomorskoga odbora za elektroničke teretnice (prijevod: Melita Veršić-Marušić)
1991., br. 129.-130., str. 83.-91.

Konvencija o građanskoj odgovornosti za štetu prouzročenu za vrijeme prijevoza opasne robe cestom, željeznicom i brodovima unutrašnje plovidbe (CRTD)

(prijevod: Melita Veršić-Marušić)
1991., br. 129.-130., str. 95.-126.

Međunarodna Konvencija o pripravnosti, akciji i suradnji za slučaj onečišćenja uljem, 1990. (prijevod: Gordan Stanković)
1991., br. 131.-132., str. 275.-299.

Pravila UNCTAD/ICC za isprave multimodalnog prijevoza (prijevod: Vesna Polić-Ćurčić)
1991., br. 131.-132., str. 314.-324.

Revizija Konvencije Ujedinjenih naroda o kodeksu ponašanja linijskih konferencija - rezolucija prihvaćena na završnom zasjedanju Revizijske konferencije (prijevod: Dorotea Ćorić)
1991., br. 131.-132., str. 329.-332.

Izmjena Pravila VI York-Antwerpenskih pravila iz 1974. (prijevod: Melita Veršić-Marušić)
1991., br. 131.-132., str. 335.-336.

Međunarodna konvencija o pomorskim privilegijama i hipotekama, 1993. (prijevod: Dorotea Ćorić)
1992., br. 135.-136., str. 256.-283.

Protokol iz 1992. o izmjenama Međunarodne konvencije o građanskoj odgovornosti za štetu zbog onečišćenja uljem, 1969. (prijevod: Marina Vokić-Žužul)
1993., br. 137.-140., str. 80.-101.

Protokol iz 1992. o izmjenama Međunarodne konvencije o osnivanju Međunarodnog fonda za naknadu štete zbog onečišćenja uljem, 1971. (prijevod: Dražen Jakovina)
1993., br. 137.-140., str. 102.-131.

Rezolucija o priznanju svjedodžbi izdanih u skladu s Međunarodnom konvencijom o građanskoj odgovornosti za štete od onečišćenja uljem, 1969. i Međunarodnom konvencijom o građanskoj odgovornosti za štete od onečišćenja uljem, 1992. (prijevod: Dorotea Ćorić)
1993., br. 137.-140., str. 132.-135.

Rezolucija o osnivanju Međunarodnog fonda za naknadu štete od onečišćenja uljem, 1992. (prijevod: Dorotea Ćorić)
1993., br. 137.-140., str. 136.-139.

Rezolucija o potrebi izbjegavanja situacije u kojoj djeluju dva suprotna ugovorna režima (prijevod: Dorotea Ćorić)
1993., br. 137.-140., str. 140.-143.

Rezolucija o nekim problemima ugovornog prava koji se odnose na države koje su se obvezale Protokolima iz 1984. (prijevod: Dorotea Ćorić)
1993., br. 137.-140., str. 144.-147.

Rezolucija o prihvaćanju privremenog ograničenja doprinosa koji plaćaju uvoznici ulja u određenoj državi (prijevod: Dorotea Ćorić)
1993., br. 137.-140., str. 148.-149.

PRESUDE I ODLUKE

1. Arbitraža
2. Brod
3. Brodar
4. Cestovni prijevoz
5. Frustracija ugovora
6. Generalna havarija
7. Hipoteka
8. Iskrcaj tereta
9. Lučki slagač
10. Luka
11. Multimodalni prijevoz
12. Nadležnost suda
13. Ograničenje odgovornosti
14. Osiguranje
15. Plovidbeni agent
16. Posada broda
17. Potonuli brod
18. Prijevoz stvari morem
19. Privremene mjere
20. Procesna pitanja
21. Prodaja broda
22. Skladištenje
23. Spašavanje
24. Tankerski prijevoz
25. Zapovjednik
26. Zastara
27. Zračni prijevoz
28. Željeznički prijevoz

1. ARBITRAŽA

- **KLAUZULA O INOZEMNOJ ARBITRAŽI**- Klauzula o inozemnoj arbitraži uvrštena u sadržaj teretnice izdane na temelju ugovora o "common carriage" ništavna je i bez učinka, jer je u suprotnosti s čl. 3(8) američkog zakona o prijevozu robe morem (COGSA).

Br. 127.-128., str. 303.-305., Okružni sud SAD, Južni okrug New York, 12.5. 1989.

2. BROD

- BRODOVI USTANOVE ZA ODRŽAVANJE POMORSKIH PLOVNIH PUTOVA - Brodovi ustanove za održavanje pomorskih plovni putova nisu brodovi za upravne svrhe i kao takvi moraju plaćati lučke naknade.
Br. 135.-136., str. 291.-295., Privredni sud Hrvatske, 4.12.1990.

- PRETPOSTAVKE ZA NACIONALIZACIJU BRODA - Za stjecanje vlasništva, uključivši i nacionalizaciju broda, potrebni su titulus i modus (naslov i način stjecanja). Rješenje Kotarskog suda kojim se brod proglašava i upisuje kao općenarodna imovina predstavlja samo način, a ne i naslov stjecanja imovine. Naslov stjecanja je rješenje nadležnoga upravnog tijela kojim se proglašava općenarodnom imovinom. Brod nije postao općenarodna imovina ako nije priloženo rješenje o prelasku broda pod općenarodnu imovinu, premda se na to rješenje poziva sud. Posebno se ne radi o naslovu stjecanja ako je u rješenju na koje se poziva sud navedeno da se brod stavlja pod upravu određenoga tijela, a da se ne nacionalizira. Sud nije ovlašten ispitivati rješenje upravnoga tijela o tome jesu li se ispunili preduvjeti predviđeni pravnim aktom o nacionalizaciji.

Br. 137.-140., str. 187.-191., Privredni sud Hrvatske, 14.9.1993.

3. BRODAR

- BRODAREVA KRIVNJA - LITISPENDENCIJA - Ako je sudar prouzročen brodarovom osobnom krivnjom, brodar odgovara za štetu neograničeno. Osobna krivnja brodara postoji ako on prije početka putovanja brod nije opskrbio potrebnim brojem posade. Ne postoji litispendencija ako se spor ne vodi paralelno među istim strankama za istu tražbinu. Ukoliko brodar odgovara neograničeno, ne može se pozivati na osnivanje Fonda ograničene odgovornosti iz kojega bi se vjerovnici mogli isključivo naplatiti. Brodar odgovara i za izmaklu dobit.

Br. 137.-140., str. 161.-164., Privredni sud Hrvatske, 2.12.1991.

- DAVANJE BRODA U ZAKUP - PRIJEVOZ STVARI MOREM - BRODAR - Ako se radi o davanju broda u zakup, brodar kao zakupoprimac, koji kao takav odgovara za obveze koje nastaju na temelju ugovora o prijevozu stvari. Na ovo ne utječe ni činjenica da je zapovjednik potpisao teretnicu kao zapovjednik zakupljenoga broda, ako iz sadržaja teretnice slijedi da ju je zapovjednik potpisao kao zastupnik zakupoprimalca. Brodarom se smatra osoba koja je vlasnik ili korisnik broda, dok se ne dokaže suprotno. Za pojam brodara nije potrebno da odnosna osoba kao brodar bude upisana u upisnik brodova.
Br. 129.-130., str. 133.-137., Privredni sud Hrvatske, 30.1.1990.

- ODGOVORNOST BRODARA ZA MANJAK I OŠTEĆENJE TERETA-
OGRANIČENA ODGOVORNOST BRODARA PO JEDINICI TERETA-PARAMOUNT KLAUZULA - Paramount klauzulu, prema kojoj će se Međunarodna konvencija za izjednačenje nekih pravila o teretnici, Bruxelles 1924. (Haška pravila) primijeniti onako kako su ozakonjena u zemlji zastave broda, treba tumačiti na način da su stranke iz ugovora o prijevozu ugovorile primjenu jugoslavenskoga prava, kao prava zastave broda, i da se visina ograničene odgovornosti brodara po jedinici tereta određuje prema jugoslavenskom pravu - članku 567. ZPUP-a. Novčani iznos ograničene odgovornosti brodara po

jedinici tereta određuje se prema odluci SIV-a o novčanim iznosima ograničenja brodarove odgovornosti koja je bila na snazi u vrijeme kada je teret predan ili trebao biti predan primatelju na odredištu. Primatelj tereta je dužan primiti od broдача i oštećeni teret ("pometačinu") sve dok oštećeni teret ima prometnu vrijednost (arg. iz članka 572., st. 3. ZPUP-a).

Br. 122.-124., str. 395.-399., Viši privredni sud Hrvatske, 6.6.1988.

- OGRANIČENJE BRODAREVE ODGOVORNOSTI - OŠOBNA KRIVNJA BROĐARA PRAVNE OSOBE - OSNIVANJE FONDA OGRANIČENE ODGOVORNOSTI OD SAMO JEDNOG SUVLASNIKA BROĐA, KOJI U SPORU IMA ULOGU JEDINSTVENOG SUPARNIČARA - Brođar je odgovoran za sudar i potonuće drugog brođa, ako prilikom isplovljenja brođa iz luke nije uložio dužnu pažnju srednje sposobnog brođara, da brođ uredno opremi za plovidbu. Brođ nije bio uredno opremljen za plovidbu ako nije imao dovoljan broj kvalificirane posade. Ovaj se brođar ne može pozivati na ograničenje odgovornosti, ako je za nesposobnost brođa za plovidbu osobno kriv. Osobna krivnja zapovjednika brođa, vlasništva zadruge, ne dolazi u obzir ako zapovjednik ne obavlja u zadrugi neku funkciju važnu za sposobnost brođa za plovidbu. U zadrugi, ako se radi o njenoj osobnoj krivnji, odgovaraju direktor zadruge i referent za obavljanje sigurnosnih uvjeta rada na brođu. Ako za potonuli brođ u suvlasništvu sve potrebne radnje u vezi s osnivanjem fonda ograničene odgovornosti obavi jedan od suvlasnika, koji u sporu ima ulogu jedinstvenog suparničara u odnosu na drugog suvlasnika, njegove radnje vrijede i za drugog suvlasnika koji nije uopće, ili na vrijeme, odnosno propisno obavio odnosne radnje u vezi s fondom ograničene odgovornosti.

Br.131.-132., str. 379.-383., Privredni sud Hrvatske, 19.2.1991.

- POJAM BROĐARA I PLOVIDBENOG UPRAVITELJA BROĐA - UPIS OVIH FUNKCIJA U UPISNIK - Upis brođara u list B upisnika brođova unosi se samo na zahtjev stranaka i pod pretpostavkom da je ugovor koji je bio podloga za upis brođa u upisnik bio ugovor o zakupu brođa. Na zahtjev zainteresirane stranke, sud umjesto pojama brođar, mora u list B upisnika zabilježiti pojam "Plovidbeni upravitelj brođa" ako smatra da odnosni ugovor predstavlja ograničenje vlasnika u vezi s osobnim raspolaganjem brođom.

Br. 125.-126., str 141.-143., Privredni sud Hrvatske 17.4.1990.

4. CESTOVNI PRIJEVOZ

- PRIJEVOZ KAMIONOM - OŠTEĆENJE TERETA - PLAĆANJE VOZARINE - PRIMJENA PRAVA - Na prijevoze kamionom primjenjuje se CMR konvencija, kad je u ugovoru navedeno mjesto prijema i mjesto odredišta, a nalaze se u različitim zemljama, bez obzira na mjesto sjedišta i nacionalnosti stranaka i okolnost je li za prijevoz izdan tovarni list. Ako primatelj ne preuzme robu na odredištu, pa ona na zahtjev pošiljatelja bude vraćena, radi se o jednom ugovoru o prijevozu koji obuhvaća polazni i povratni dio puta. U ovim slučajevima tužbeni zahtjev vozara treba smatrati kao trošak koji mu je prouzročeen izvršavanjem pošiljateljevih naloga, na koje vozar ima pravo, ako za zaprijetku koja je prouzročila pošiljateljeva uputa vozar nije kriv. Ako primatelj odbije preuzeti robu od vozara, on nije stupio u ugovor o prijevozu i to bez obzira na razlog nepreuzimanja robe, a ako pošiljatelj naredi vozaru da robu vrati u mjesto ukrcaja, vozar mora poduzimati potrebne radnje da

roba stigne natrag neoštećena, inače odgovara pošiljatelju za naknadu štete.
Br. 122.-124., str. 407.-410., Privredni sud Hrvatske, 31.1.1989.

- PRILJEVOZ KAMIONOM - PLAĆANJE VOZARINE - Zaključenje ugovora preko posrednika - Ukoliko posrednik nije preuzeo obvezu da će platiti vozarinu, nije ju obvezan platiti, pa ni pod pretpostavkom da ju je platio primatelj.
Br. 125.-126., str. 127.-128. Privredni sud Hrvatske, 15.8.1989.

- PRILJEVOZ KAMIONOM - PLAĆANJE VOZARINE - Ako je u tovarnom listu navedeno koja osoba plaća vozarinu vozaru, treća osoba koja je primila robu i tovarni list nije dužna platiti vozarinu. Ako u tovarnom listu nije navedeno tko plaća vozarinu, pretpostavlja se da je pošiljatelj uputio vozara da zahtijeva plaćanje vozarine od primatelja. Primatelj je dužan platiti vozarinu ako osoba navedena u tovarnom listu kao dužnik vozarine ne postoji.
Br. 127.-128., str. 291.-293., Privredni sud Hrvatske, 18.4.1989.

- PRILJEVOZ KAMIONOM - PRIRODNI KALO - Ako je na odredište predano količinski manje kave od one koja je predana na prijevoz, a vozar se poziva na prirodni kalo, sama okolnost da plombe kamiona izgledaju neoštećene nije dovoljna da se zaključi kako je manjak uzrokovan prirodnim kalom. Tu okolnost treba posebno utvrditi. Vozar se ne može pozivati niti na slučaj posebnih opasnosti, ako se priroda štete protivi pretpostavci da je šteta nastala od jedne od tih opasnosti.
Br. 131.-132., str. 365.-366., Privredni sud Hrvatske, 17.8.1990.

- PRILJEVOZ STVARI KAMIONOM - PREDAJA TERETA OSOBI KOJA KAO PRIMALAC NIJE NAVEDENA U TOVARNOM LISTU - PLAĆANJE VOZARINE - PRIMJENA CMR-a - CMR se primjenjuje u prijevozu cestom, koji se vrši uz naplatu vozarine i kod kojeg se mjesto predaje i preuzimanja tereta nalaze u različitim državama. Vozar je dužan predati teret osobi koja je kao primatelj navedena u tovarnom listu. Pošiljatelj ima pravo naknadnom uputom brodaru mijenjati primatelja. Primatelj preuzimanjem tereta postaje obvezan platiti vozarinu. Ukoliko je pošiljatelj u ovom pogledu mijenjao osobu primatelja, treba pretpostaviti da osoba koja je primila teret, a nije kao primatelj navedena u tovarnom listu, radi u ime primatelja koji je u toj ispravi naveden. Pod ovim uvjetom vozarinu je dužna platiti osoba koja je kao primatelj navedena u tovarnom listu, a ne ona kojoj je teret stvarno predan.
Br. 131.-132., str. 345.-347., Privredni sud Hrvatske, 9.1.1990.

- PRILJEVOZ STVARI KAMIONOM - VISINA VOZAROVE ODGOVORNOSTI - Ako je odgovoran za izgubljeni teret, vozar odgovara prema cijenama koje su vrijedile u trenutku predaje robe na prijevoz, a ne u vrijeme donošenja sudske odluke.
Br. 131.-132., str. 377.-378., Privredni sud Hrvatske, 19.2.1991.

- PRILJEVOZ STVARI KAMIONOM - ZASTARA ZA PLAĆANJE VOZARINE - Donošenje presude bez održavanja glavne rasprave - U privrednim sporovima sudac može donijeti presudu bez održavanja glavne rasprave kada na temelju spisa utvrdi da među strankama nije sporno činjenično stanje. Zastara za plaćanje vozarine iznosi godinu dana od dana kada je vozar predao teret primatelju. Obveza za plaćanje vozarine temelji se na zaključenom ugovoru o prijevozu, a ne na stjecanju bez osnove.
Br. 127.-128., str. 295.-296., Privredni sud Hrvatske, 16.5.1989.

5. FRUSTRACIJA UGOVORA

- RASKID UGOVORA - FRUSTRACIJA UGOVORA - Rizici ili opasnost ili nesreće na moru, kao uzroci koji su predviđeni u klauzuli ugovora koja daje pravo na raskid ugovora, trebaju biti shvaćeni uz kvalifikaciju "ako nisu prouzročene nemarom stranke" koja je dužna izvršiti obvezu preuzetu ugovorom. Gubitak jednog od dva prijevozna sredstva kojima je ugovoreno izvršenje ugovora o prijevozu stvari morem, ne znači "frustraciju ugovora", pa čak ako je do gubitka došlo bez nemarnosti ugovorne strane koja je prema ugovoru dužna izvršiti prijevoz.

Br. 125.-126., str. 149.-151., Engleski Apelacijski sud 12.10.1989.

6. GENERALNA HAVARIJA

- GENERALNA HAVARIJA I PRIVREMENI POPRAVAK BRODA - Troškovi popravka slučajne štete (nastale poradi partikularne havarije) ne mogu se priznati kao troškovi generalne havarije. Brodovlasnikova je ugovorna obveza učiniti sve takve popravke broda koji su potrebni radi uspješnog izvršenja ugovora o prijevozu. Primjena tzv. "substituiranih troškova" iz Pravila XIV. York-Antwerpenskih pravila moguća je samo u pogledu onih troškova koji su učinjeni u zamjenu za troškove generalne havarije.

Br. 135.-136., str. 317.-319., Engleski Apelacijski sud, 14.12.1992.

7. HIPOTEKA

- UPIS HIPOTEKA NA BROD - SADRŽAJ UPISA - U upisnik brodova u koji je upisana hipoteka moraju biti uneseni svi podaci koje propisuje Zakon o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi. To se posebno odnosi na dospelost duga. Nije dovoljno da se u upisniku navede klauzula koja se u pogledu pojedinosti ugovora, na temelju kojeg je dopušten upis, pozove na zbirku isprava ako odnosni podatak prema navedenom Zakonu mora biti unesen u upisnik brodova. Činjenica da hipotekarni dužnik namjerava povesti spor o ništavosti ugovora na temelju kojega je dopušten upis hipoteke, nije dovoljna da se upis hipoteke briše. Može se samo dopustiti zabilježba spora, a brisanje kada se pravosnažno utvrdi da je ugovor ništav.

Br. 125.-126., str. 137.-139., Privredni sud Hrvatske, 17.4.1990.

8. ISKRCAJ TERETA

- PRIJEVOZ STVARI MOREM - ODREĐIVANJE MJESTA ISKRCAJA TERETA I SNAŠANJE TROŠKOVA ISKRCAJA - Ako je u ugovoru o prijevozu točno navedeno mjesto iskrcaja, naručitelju su bile, ili moraju biti, poznate osobine broda o kojima ovisi mogućnost pristajanja broda na određenom mjestu. Stoga naručitelj snosi štetne posljedice nemogućnosti da brod pristane na ugovoreno mjesto. Brodar nije dužan upozoriti naručitelja da brod na određenom mjestu ne može pristati. Dužnost je naručitelja da se o tom raspita prije zaključivanja ugovora. Smatra se da je brod stigao na vrijeme, ako je u ugovorenom ili uobičajenom vremenu bio spreman za iskrcaj tereta. Prema tome, čekanje iskrcajne radne snage, dok brod ne bude spreman za iskrcaj, nije posljedica zakašnjenja broda. Propisi zakona o pribavljanju mjesta za iskrcaj su dispozitivni i stranke od njih ugovorom mogu odustati. Ako brod

ne može biti iskrčan prema uvjetima navedenim u ugovoru, a brodar se obvezao snositi neke troškove iskrcaja, kod konačnoga utvrđivanja troškova iskrcaja koje mora snositi svaka pojedina stranka, mora se na štetu brodara uzimati u obzir onaj trošak koji se stvarnim načinom iskrcaja uštedio, a koji je preuzeo na sebe, ako nije odgovoran za nemogućnost u ugovoru predviđenoga načina iskrcaja.

Br. 129.-130., str. 147-152., Privredni sud Hrvatske, 15.5.1990.

9. LUČKI SLAGAČ

- LUČKI SLAGAČ - LEGITIMACIJA ZA NAKNADU ŠTETE KOJU SLAGAČ UZROKUJE PRILIKOM ISKRCAJA TERETA - Ako je šteta prouzročena brodovima brodara, za nju odgovara primatelj s kojim je slagač zaključio ugovor o iskrcaju tereta, a ne slagač. Primatelj ima eventualno pravo regresa od svog suugovarača - skladištara.

Br. 131.-132., str. 371.-373., Privredni sud Hrvatske, 16.1.1991.

10. LUKA

- ODRICANJE OD PRAVA POZIVANJA NA NESIGURNOST LUKE - Ako vlasnici broda ne odbiju s brodom ući u luku koju odrede naručitelji, time su se odrekli prava tvrditi da tako određena luka nije sigurna u skladu s klauzulama ugovora. Međutim, unatoč tomu, neće snositi štetu ako ne uđu u određenu luku, ukoliko je to navedeno u ugovoru koji ih ovlašćuje da u slučaju opasnosti odbiju ukrcaj u odnosnoj luci.

Br. 125.-126., str. 145.-148., Kuća Lordova, 6.,7.,8.,9.,13.,14.,15.,16. 11. 1989.

- SIGURNA LUKA - RATNI RIZICI - Za ocjenu ratnih rizika i opasnosti ulaska u luku mjerodavne su odredbe ugovora o najmu broda. Vlasnici broda po slobodnoj ocjeni prosuđuju je li ulazak u luku opasan, ali ta ocjena mora biti razumna. Glede opasnosti, bitno je je li ona utvrđena na temelju rizika većih od onih koji su postojali u vrijeme zaključivanja ugovora o najmu broda.

Br. 137.-140., str. 193.-194., Engleski Apelacijski sud, 1.,2.,3. i 4.12.1992.

11. MULTIMODALNI PRIJEVOZ

- MULTIMODALNI PRIJEVOZ - ODGOVORNOST ŠPEDITERA, BRODARA I OSIGURATELJA - CESIJA NARUČITELJA ŠPEDITERSKOG POSLA - Ako naručitelj špediterskog posla cedira svoju tražbinu trećoj osobi samo za određene teretnice, ta se cesija ne odnosi na ostale isprave koje se odnose na teret koji je brodar prevezio. Cesija se odnosi samo na potraživanje prema brodaru, a ne i prema trećim osobama koje su sudjelovale u odnosnom poslu.

Br. 122.-124., str. 411.-414., Privredni sud Hrvatske, 8.3.1989.

12. NADLEŽNOST SUDA

- FORUM NON CONVENIENS - Prijedlog za odbacivanje tužbe kojom je pokrenut postupak pred engleskim sudom neće biti usvojen, ako bi se pred nekim drugim sudom, za koji tuženik smatra da bi bio "prikladniji" (more convenient forum) za vođenje postupka od engleskoga suda, u odnosu na pitanje ograničenja odgovornosti brodara, primjenjivala kod stranog suda

Međunarodna konvencija za izjednačenje nekih pravila o ograničenju odgovornosti vlasnika pomorskih brodova iz 1956. godine.

Br. 129.-130., str. 159.-163., Engleski prvostepeni sud - Pomorski odjel, 15. i 16.3.1990.

- **NADLEŽNOST PRIVREDNOG SUDA ZA POMORSKE SPOROVE - POJAM POMORSKOG SPORA** - Ne smatra se pomorskim sporom spor između zajmodavatelja i zajmoprimalatelja, ako se taj spor odnosi na vraćanje zajma. Pri tom nije odlučna okolnost da je brod opterećen hipotekom. O pomorskom sporu bi se radilo samo kad bi se spor vodio za realizaciju hipoteke ili u svezi s postojanjem hipoteke. Prema tomu, za rješavanje spora za vraćanje zajma nadležan je redovni sud, bez obzira što je brod opterećen hipotekom za dati zajam.

Br. 136.-140., str. 179.-181., Privredni sud Hrvatske, 3.11.1992.

13. OGRANIČENJE ODGOVORNOSTI

- **NAGRADA ZA SPAŠAVANJE KAO ŠTETA NA TERETU** - Članak 3. Konvencije iz 1976. o ograničenju odgovornosti brodarka za pomorske tražbine, koji izuzima tražbine s naslova spašavanja od ograničenja odgovornosti, primjenjuje se samo na spašavatelje. Dio nagrade za obavljene usluge spašavanja, koji duguju vlasnici tereta, predstavlja štetu na teretu i ulazi u okvir tražbina za koje brodarka prema navedenoj Konvenciji može ograničiti svoju odgovornost. Br. 135.-136., str. 313.-316., Engleski Prvostepeni sud, 13. i 14.9.1991.

- **OGRANIČENJE BRODAREVE ODGOVORNOSTI - OSNIVANJE FONDA ODGOVORNOSTI** - Kada je osnovan fond ograničene odgovornosti, postupak se provodi prema Zakonu o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi, a ne prema Zakonu o izvršnom postupku. Fond se smatra osnovanim kada se sudu podnese dokaz o polaganju sredstava odobrenih za osnivanje fonda. Nakon osnivanja fonda obustavlja se izvršni postupak i ukidaju se sve prethodno obavljene radnje u izvršnom postupku. Ako je u izvršnom postupku provedenom prije osnivanja fonda ograničene odgovornosti, izvršena djelomična naplata dugovanja, eventualni ostatak dugovanja prema odredbama o brodarkovoj ograničenoj odgovornosti odnosit će se samo na dugovanje koje je preostalo nakon osnivanja fonda. Krajnja granica te odgovornosti je svota s kojom je osnovan fond.

Br. 125.-126., str. 129.-132., Privredni sud Hrvatske, 19.9.1989.

- **PRLJEVOZ KONTEJNERA - ODGOVORNOST BRODARA I PODBRODARA PREMA OSIGURATELJU KOJI JE OSIGURAO TERET - BRODAREVA OGRANIČENA ODGOVORNOST** - Kod osiguranog prijevoza s udjelom više brodarka, osiguratelju, koji je stupio na mjesto osiguranika, odgovara brodarka koji je izdao teretnicu za čitav put, koji je osiguranjem pokrio osiguratelj. Podbrodarka koji je izdao teretnicu za jedan dio puta odgovara samo za osiguranjem pokriveni sektor puta. Ukoliko je šteta nastala nakon iskrcaja iz broda podvozara na dijelu puta koji osiguratelj nije pokrio osiguranjem, podbrodarka ne odgovara ukoliko osiguratelju odgovara brodarka koji je pokrio čitav sektor puta. Ako je u teretnici navedeno da brodarka ograničeno odgovara za čitavo koletu, bez obzira na okolnost što je u teretnici naveden broj komada koleta, jedinicom tereta se smatra čitavo koletu.

Br. 137.-140., str. 173.-178., Privredni sud Hrvatske, 7.7.1992.

- **PRLJEVOZ STVARI MOREM - BRODAROVA ODGOVORNOST - CESIJA OSIGURATELJU TERETA** - Redoslijed iskrcaja tereta-Pravilno slaganje tereta-Brodar je odgovoran za pravilno slaganje tereta. Kod iskrcaja se najkasnije iskrcava oštećeni teret. Očevidni propust u cesiji ne čini samo cesiju nevaljanom. Prvostupanjski sud ne mora striktno postupiti prema uputi drugostupanjskog suda ako iz provedenog dokaza jasno proizlazi, i bez provođenja uputa drugostupanjskog suda, da su relevantne činjenice nesporno dokazane. Br. 122.-124., str. 415.-417., Privredni sud Hrvatske, 21.3.1989.

- **PRIJEVOZ STVARI MOREM - VISINA BRODAREVE ODGOVORNOSTI - PARAMOUNT KLAUZULA** - Ugovaranje Paramount klauzule ne znači da se u pogledu visine brodarove odgovornosti moraju primijeniti Haška pravila. Primijenit će se jugoslavensko pravo ako za to postoje propisani uvjeti za primjenu toga prava. Brodar ne odgovara neograničeno na temelju činjenice da je za štetu osobno kriv, ako je on vlasnik ili nositelj prava raspolaganja brodom. U granice brodarove odgovornosti obuhvaćeni su i troškovi sanacije oštećenog tereta.

Br. 122.-124., str. 405.-406., Privredni sud Hrvatske, 25.10.1988.

14. OSIGURANJE

- **OSIGURANJE - PRESTANAK UGOVORA O OSIGURANJU** - Ako se u dispozitivu prvostupanjske presude navodi da osiguratelj ima pravo na utuženi iznos iz naslova osiguranikova neopravdanog raskidanja ugovora, a u obrazloženju se navodi da mu to pravo pripada iz naslova akontacije premije osiguranja, tada se radi o kontradikciji između dispozitiva i obrazloženja presude, pa treba u ponovnom prvostupanjskom postupku ovu kontradikciju ukloniti. Ukoliko osiguratelj navede da utuženi iznos zahtijeva iz naslova naknade štete, potrebno je da sud utvrdi koju bi on korist ostvario redovnim tijekom stvari da do raskida ugovora nije došlo. Tužitelj je osiguratelj, a tuženi osiguranik.

Br. 131.-132., str. 337.-338., Privredni sud Hrvatske, 6.6.1989.

- **UČINAK ODREDBE "PLATI DA BI BIO PLAĆEN" U PRAVILIMA P&I KLUBA NA PRAVA TREĆIH** - Odredba "plati da bi bio plaćen" u pravilima nekog P&I kluba znači da se klub obvezuje da će članu naknaditi štetu koju član kao vlasnik broda bude odgovoran platiti trećemu i koju stvarno plati. Ako član nije platio trećoj osobi, nije ovlašten tražiti naknadu od kluba. Ovo pravilo vrijedi i u slučaju kad je došlo do likvidacije člana koji zbog toga nije trećemu naknadio štetu, pa ni klub nije obvezan platiti trećoj osobi.

Br. 129.-130., str. 153.-158., Kuća lordova, 14.6.1990.

15. PLOVIDBENI AGENT

- **ODGOVORNOST BRODSKOG AGENTA, NJEGOVA PODAGENTA I BRODARA ZA IZDAVANJE NETOČNE I ANTIDATIRANE TERETNICE** - Ako su agent ili njegov podagent izdali ove teretnice po nalogu brodara, oni za štetu koja je iz toga nastala ne odgovaraju. Nalog mora dati sam brodar ili osoba koja je ovlaštena da ga zastupa prema trećim osobama. U svim drugim slučajevima za tu štetu agent i podagent odgovaraju osobno i njihove radnje ne obvezuju brodara, jer su te radnje krivična djela. Za ta djela, ako ne postoji nalog brodara ili njegovih navedenih zastupnika, brodar ne odgovara.

Odgovornost postoji prema svim oštećenicima, uključivši brodaru i treće osobe. Agenti i podagenti odgovaraju neposredno i solidarno, pa i u slučaju da je podagent izdao navedene teretnice na nalog svoga agenta. Mora biti dokazana šteta, te uzročna veza između štete i izdavanja navedenih teretnica.
Br. 127.-128., str. 271.-280., Viši privredni sud Hrvatske, 22.12.1987.

- PLOVIDBENI AGENT - ODGOVORNOST ZA SKLAPANJE UGOVORA - Plovidbeni agent ne odgovara brodaru za neizvršenje ugovora koji nije sklopljen. Ako se po zakonu zahtijeva za ugovor pismeni oblik, ugovor bez toga oblika nije sklopljen. Agent ne odgovara za štetu koja nije prouzročena brodaru neizvršenjem ugovora, ako je samo prenio teleksom obavijest svog komitenta da je ugovor zaključen, premda do zaključenja ugovora uopće nije došlo.
Br. 125.-126., str. 133.-136., Privredni sud Hrvatske, 17.10.1989.

- PLOVIDBENI AGENT - ODNOS IZMEĐU PLOVIDBENOG AGENTA I OSOBE S KOJOM JE ON ZAKLJUČIO UGOVOR U IME SVOG NALOGODAVATELJA - Plovidbeni agent nastupa i zaključuje ugovore u ime i za račun svog nalagodavatelja. Prema tomu ne odgovara za obveze iz zaključenog posla koje padaju na agentova nalogodavatelja, ukoliko se nije sam obvezao da će te obveze ispuniti. Osnovna dužnost agenta iz zaključenoga agenturna posla je ta da se brine o interesima svog nalagodavatelja, a ne i o interesima osobe s kojom je u ime i za račun nalagodavatelja zaključio ugovor. Premda je uobičajeno da plovidbeni agent od nalagodavatelja osigura ne samo predujam potreban za troškove i nagradu plovidbenoga agenta, nego i polog, radi namirenja potraživanja trećih osoba, to ne znači da je plovidbeni agent obvezan osigurati ta sredstva. Ako lučki skladištar, odnosno slagač, nisu namireni za svoja potraživanja, njihova je dužnost, a ne agentova, da se pobrinu za zaustavljanje broda. Agent bi odgovarao, pored izričito preuzetih obveza da će sam naknaditi dugovanje svog nalagodavatelja, i onda ako lučkom skladištaru, odnosno slagачu, netočno izjavi da mu je njegov nalagodavatelj položio svotu potrebnu za namirenje njegovih obveza.
Br. 135.-136., str. 303.-308., Privredni sud Hrvatske, 19.3.1991.

16. POSADA BRODA

- POVREDA ČLANA POSADE BRODA - BRODAROVA ODGOVORNOST - Za naknadu štete člana posade primjenjuje se Zakon o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi, bez obzira što njegove odredbe nisu u skladu s općim propisima o odgovornosti poslodavca za tjelesne povrede svojih radnika. Kada član posade, na temelju zakona, mora raditi i prekovremeno, on ne može tvrditi da je za posljedice povrede, koja je nastala u vrijeme prekovremenoga rada, kriv brodar. Kvar stroja koji može ugroziti sigurnost broda tako da dođe do brodoloma, ne predstavlja samo brodolom. Član posade mora biti u takvoj tjelesnoj i psihičkoj kondiciji da može, kada je to dužan, izdržati napore prekovremenoga rada.
Br. 129.-130., str. 129.-132., Privredni sud Hrvatske, 19.12.1989.

- POVREDA ČLANA POSADE - DEVIZNI DODATAK - Devizni dodatak pripada članu posade u visini od 60% svote koja mu inače pripada za vrijeme radnog odnosa. Jugoslavensko pravo se primjenjuje na visinu naknade štete za tjelesne povrede člana posade bez obzira na svotu na koju brodar ima

pravo iz ove povrede na temelju osiguranja kod P&I kluba.
Br. 125.-126., str. 111.-113., Viši privredni sud Hrvatske, 9.12.1986.

- PREKID RADNOG ODNOSA ČLANA POSADE JUGOSLAVENSKOG DRŽAVLJANINA NA STRANOM BRODU- Primjena prava - Naknada štete - Zastara - Na sporove iz radnog odnosa članova posade jugoslavenskih državljana na stranim brodovima primjenjuje se pravo države zastave broda. Ne smatra se samovoljnim prekid radnog odnosa člana posade jugoslavenskog državljanina koji se iskrcao iz broda strane zastave jer je bez svoje krivnje došao u sukob s ostalim članovima posade na način da mu je ugrožen tjelesni integritet. Pod ovom pretpostavkom član posade ima sva prava koja mu priznaje zakon države zastave broda. Ako je prigovor zastare iznesen prvi put u žalbi, prvostupanjsku presudu u ovom pogledu treba ukinuti i vratiti spor da prvostupanjski sud utvrdi je li prigovor zastare opravdan prema pravu države zastave broda.
Br. 125.-126., str. 113.-116., Privredni sud Hrvatske, 20.12.1988.

17. POTONULI BROD

- TROŠKOVI VAĐENJA POTONULOG BRODA - NADLEŽNOST SUDA ZA UTVRĐIVANJE PRAVA OGRANIČENJA ODGOVORNOSTI- Prema jugoslavenskom pravu postojanje litispendencije ima taj učinak da se o istoj stvari ne može voditi drugi postupak, pa makar se prvi postupak vodio pred stranim sudom. Pitanje o pravnim učincima postupka koji se vodi pred stranim sudom prosuđuje se prema pravu države suda. Ovo vrijedi i za postupak utvrđivanja prava na ograničenje odgovornosti odgovorne osobe. Za postojanje litispendencije nije odlučna okolnost da se postupak prava na ograničenje odgovornosti provodi u vanparničnom postupku, a onaj za utvrđivanje odgovornosti u parničnom. Ovo se pitanje rješava prema pravu države u kojoj se vodi postupak ograničenja odgovornosti. Ako je potonuli brod u suvlasništvu, a postupak ograničenja odgovornosti je pokrenut na zahtjev jednog od njih, pitanje odnosi li se taj postupak i na suvlasnika, koji nije zahtijevao pokretanje postupka, treba riješiti prema pravu države suda. Troškove vađenja broda u suvlasništvu snose svi suvlasnici prema veličini svojih udjela u vlasništvu broda. Za primjenu materijalnog prava mjerodavno je jugoslavensko pravo, ako je brod potonuo u jugoslavenskom obalnom moru, bez obzira na državljanstvo vlasnika broda. Pravo na naknadu štete pripada izvođaču radova vađenja. Izvođač ne mora sam, vlastitim sredstvima, vaditi brod, nego to može učiniti i na temelju naloga osobe ovlaštene i dužne da se stara o vađenju broda. Je li vađenje bilo potrebno utvrđuje nadležno pomorsko-upravno tijelo u upravnom postupku. Ovaj postupak je za sud mjerodavan. Za sporove koji su u vezi s brodom potonulim u jugoslavenskom obalnom moru, nadležan je jugoslavenski sud, ali ta nadležnost nije isključiva. Ako se radi o naknadi štete, nema pravnog odnosa između tužitelja i osiguratelja, pa osiguratelj nije obavezan platiti utuženi iznos troškova vađenja. Prilikom vađenja treba se pobrinuti da se učine samo nužni troškovi. Troškovi u vezi s upoznavanjem javnosti o postupku vađenja potonulog broda ne spadaju u troškove vađenja i na njih izvođač radova nema pravo.

Br. 131.-132., str. 349.-360., Privredni sud Hrvatske, 14.2.1990.

18. PRIJEVOZ STVARI MOREM

- KLAUZULA "WIBON" U BERTH CHARTER UGOVORU - Klauzula "WIBON" je skraćenica izraza "vez slobodan ili nije slobodan" i zbog toga se ne može primjenjivati na situacije kad je vez bio slobodan, ali nepristupačan zbog lošeg vremena.
Br. 122.-124., str. 419.-422., Kuća Lordova, 20.10.1988.

- PRIJEVOZ STVARI MOREM - PRIMJENA PRAVA - Brodarova odgovornost - Ograničenje odgovornosti- Ako je u teretnici navedena klauzula o primjeni prava (Paramount klauzula) prema kojoj će se primijeniti Haška pravila, ako su ona prihvaćena od zemlje otpreme, a ako ta zemlja nije članica konvencije na temelju koje se ta pravila primjenjuju, primijenit će se zakonodavstvo zemlje odredišta, a ako se radi o sporu koji nije normiran navedenom Konvencijom, primijenit će se odgovarajuće zakonodavstvo. Ukoliko zemlje otpreme i odredišta nisu članice navedene Konvencije, sud će na temelju ugovorene klauzule, primijeniti jugoslavensko pravo kao pravo zemlje broдача. Brodar odgovara za teret od preuzimanja pa do predaje u luci ugovorenog odredišta. Na ovu odgovornost ne utječe ni činjenica da se prevezeni teret uobičajeno iskrcava u drugoj luci odakle se, na teret i rizik broдача, prevozi kopnenim putem do ugovorene luke predaje tereta. Ako je brod priznao ovu okolnost, i predao teret u drugoj luci u kojoj se teret uobičajeno iskrcava, odgovara ne samo za izbor skladištara, nego i za njegov rad. Odgovoran je i za štetu nastalu zato što teret nije mogao biti smješten u zatvoreno skladište. Primatelj nije dužan znati da je teret stigao u odnosnu luku, nego ga je obvezan primiti u ugovorenoj luci odredišta. Na ovu okolnost ne utječe ni činjenica da je brodar u iskrcajnoj luci na temelju "notify address" obavijestio određenu osobu o dolasku broда. Ako se brodar nije pobrinuo da teret bude sigurno uskladišten u iskrcajnoj luci, radi se o njegovoj osobnoj gruboj nepažnji, te za štetu odgovara neograničeno.
Br. 127.-128., str. 285.-290., Privredni sud Hrvatske, 30.9.1988.

19. PRIVREMENE MJERE

- PRETPOSTAVKE ZA PRIVREMENU MJERU ZAUSTAVLJANJA BRODA - POSTOJANJE HIPOTEKE NA BRODU - Za postojanje hipoteke na brodu potreban je njezin upis u upisnik brodova. Ako hipoteka nije upisana, presuda koja je donesena na osnovi hipotekarne tužbe je ništavna. Ako su predlagatelji stranci koji zahtijevaju da sud odobri privremenu mjeru zaustavljanja broда, primjenjuje se Međunarodna konvencija o privremenom zaustavljanju pomorskih brodova od 10.5.1952. Prema toj Konvenciji za zatraženu privremenu mjeru zaustavljanja broда mora se raditi o pomorskom potraživanju. Pomorsko potraživanje nije tražbina za isplatu cijene broда, budući da se ne radi o pomorskom zajmu nego o ugovoru o prodaji broда. Navedena se Konvencija ne primjenjuje ako je cilj privremene mjere da se realizira dosuđeni iznos koji je bio predmetom ranijeg spora. Daljnji preduvjet za primjenu navedene Konvencije je opasnost da će bez te mjere naplata biti onemogućena ili otežana. Te opasnosti nema ako se radi o domaćem brodu upisanom u hrvatski upisnik brodova, te ako dužnik ništa ne poduzima da oteža ili spriječi vjerovnikovu tražbinu.
Br. 137.-140., str. 169.-172., Privredni sud Hrvatske, 10.3.1992.

- PRIVREMENA MJERA ZABRANE OTUĐENJA BRODA - Ako je pravomoćnom presudom utvrđeno da ne postoji zahtjev na temelju kojega je ova privremena mjera dopuštena, ona prestaje pravomoćnošću te presude, na što ne utječe ni okolnost da se između istih stranaka vodi drugi spor na temelju iste pravne osnove.

Br. 129.-130., str. 127.-128., Privredni sud Hrvatske, 19.11.1989.

- PRIVREMENA MJERA ZABRANE OTUĐENJA BRODA - Okolnost što dužnik prema kojemu se zahtijeva privremena mjera zabrane otuđenja broda od tog broda živi, nije dovoljan razlog da se ne dopusti privremena mjera zabrane otuđenja broda.

Br. 131.-132., str. 339.-340., Privredni sud Hrvatske, 19.9.1989.

- PRIVREMENA MJERA ZAUSTAVLJANJA BRODA - Ne može se dopustiti privremena mjera zaustavljanja broda ako predlagatelj nije predložio dokaz da mu predloženi otežati ili onemogućiti isplatu duga ako upiše brod u strani upisnik brodova ako njegovo sjedište i nakon toga ostane u Hrvatskoj.

Br. 137.-140., str. 165.-167., Privredni sud Hrvatske, 14.2.1992.

- PRIVREMENA MJERA ZAUSTAVLJANJA BRODA RADI OSIGURANJA POTRAŽIVANJA IZ UGOVORA O GRADNJI BRODA - Sama činjenica da je na brod upisana hipoteka u korist jednog od vjerovnika ne sprječava sud da dopusti privremenu mjeru zaustavljanja istog broda na prijedlog drugog vjerovnika. Redosljed potraživanja "in rem" prema brodu određuje se tek onda kada je pravomoćno odlučeno u pogledu istih.

Br. 135.-136., str. 309.-312., Engleski Trgovački sud, 26. i 27.2.1991.

- PRIVREMENE MJERE NA BRODU - Ne može se zahtijevati privremena mjera osiguranja potraživanja na način da vjerovnik zahtijeva predaju stvari (broda) o kojemu teče s dužnikom sudski spor. Za rješavanje o privremenim mjerama prema brodovima nadležan je sud koji rješava plovidbene sporove. Za privremenu mjeru osiguranja potraživanja izdavanjem zabrane dužniku da otuđeni brod daje u zakup te da obavlja i druga ograničenja raspolaganja osnovnim sredstvima, zahtjev, da bi bio prihvaćen, mora biti određen prije svega u pogledu predmeta na koji se zahtjev odnosi. Osim toga, da bi zahtjev bio prihvaćen, potrebno je da vjerovnik učini vjerojatnim postojanje svoga potraživanja i dokaže vjerojatnim postojanje opasnosti da će mu, ako privremena mjera osiguranja ne bude izdana, dužniku, spriječiti ili znatno otežati naplatu svojega potraživanja.

Br. 129.-130., str. 139.-141., Privredni sud Hrvatske, 14.2.1990.

- ZAUSTAVLJANJE BRODA KOJI NE PRIPADA DUŽNIKU POMORSKIH TRAZBINA - Ako je brod dat u zakup, a na temelju ugovora o zakupu, zakupoprimac snosi troškove održavanja broda koji se ne smatraju pomorskom tražbinama, a vjerovnik tih tražbina ima pravo zahtijevati zaustavljanje broda, premda dužnik tražbina nije vlasnik broda. Stranke su zaključile ugovor o zakupu broda. Tim se ugovorom zakupoprimac obvezao snositi razne troškove održavanja broda, koji potpadaju pod pomorske tražbine. Budući da zakupoprimac svojim vjerovnicima nije naknadio odnosne troškove, oni su zahtijevali zaustavljanje broda kao privremenu mjeru.

Br. 127.-128., str. 301.-302., Privredni sud Hrvatske, 29.5.1990.

- ZAUSTAVLJANJE BRODA RADI NAPLATE DUGOVANJA - Ne može se zaustaviti vlastiti brod radi naplate duga koji vlasniku duguje treća osoba. Dopušteno je zaustavljanje za ostvarenje novčanih potraživanja ponajprije za osiguranje da će vlasniku brod biti vraćen od zakupnika.
Br. 122.-124., str 401.-404., Privredni sud Hrvatske, 3.9.1988.

- ZAUSTAVLJANJE BRODA RADI OSIGURANJA POTRAŽIVANJA S NASLOVA PRODAJE BRODA - Za ovo zaustavljanje broda primjenjuju se odredbe Zakona o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi. Ukoliko se radi o objektima koji se ne smatraju brodovima, primjenjuju se propisi općega izvršnoga postupka. Da bi zahtjev za zaustavljanje broda bio opravdan, potrebno je da predlagatelj pokrene parnični postupak radi opravdanja svoga zahtjeva u roku od 15 dana, te da u istom roku dokaže da je postupak pokrenut. Pored toga mora dokazati da bi bez zaustavljanja broda nastala nenadoknativa šteta. Ova se opasnost pretpostavlja ako se potraživanja predlagatelja imaju namiriti u inozemstvu. Ukoliko strana država čiju zastavu brod vije, nije članica Konvencije o privremenom zaustavljanju pomorskih brodova, Jugoslavija, na čijem je teritoriju brod zaustavljen, nije vezana za zaustavljanje broda, nego samo za pomorske tražbine. Eventualni problemi o postojanju dugovanja predloženika moraju biti riješeni u redovitom postupku.
Br. 129.-130., str. 143.-146., Privredni sud Hrvatske 6.3.1990.

20. PROCESNA PITANJA

- PRIJEVOD PARNIČNIH SPISA - Ovaj prijevod može izvršiti sudski tumač odnosno jezika, koji je ujedno i zastupnik stranke, pa to nije razlog da sud odbaci tužbu kao neurednu.
Br. 135.-136., str. 299.-301., Privredni sud Hrvatske, 8.1.1991.

- ROK ULAGANJA PRIGOVORA TREĆE OSOBE NA PLATNI NALOG - Treća osoba može uložiti prigovor i nakon osam dana od dana primitka platnog naloga sve dok izvršni postupak ne bude završen.
Br. 135.-136., str. 297.-298., Privredni sud Hrvatske, 8.1.1991.

21. PRODAJA BRODA

- PRODAJA BRODA - FORMA UGOVORA - Da bi ugovor o prodaji broda bio pravovaljan potrebno je da bude zaključen u pismenom obliku. Okolnost što je jedna od stranaka, kupac sam, isposlovala u svoje ime carinsko rješenje za uvoz kupljenog broda, ne utječe na sadržaj ugovora o kupoprodaji, posebno na klauzulu s kojom ta ugovorna stranka priznaje pismenim ugovorom polovicu vlasništva broda.
Br. 131.-132., str. 375.-376., Privredni sud Hrvatske, 19.2.1991.

22. SKLADIŠTENJE

- UGOVOR O SKLADIŠTENJU - DUŽNOST NAKNADE TROŠKOVA - Troškove uskladištenja i druge zavisne troškove dužan je naknaditi skladištaru onaj tko mu je dao nalog za uskladištenje. Na ovu dužnost ne utječe ni okolnost da je uskladištena roba za vrijeme uskladištenja prodana trećoj osobi. Ta okolnost može biti relevantna za odnos između kupca i prodavatelja s

obzirom na klauzule ugovora o kupoprodaji uskladištene robe.
Br. 135.-136., str. 285.-290., Privredni sud Hrvatske, 23.10.1990.

- USKLADIŠTENJE ROBE - SNAŠANJE TROŠKOVA USKLADIŠTENJA-
Založno pravo ostavitelja - Troškovi čuvanja uskladištene robe koje snosi carinarnica - Skladištarinu je dužan platiti ostavitelj robe u skladištu, bez obzira je li ujedno i vlasnik te robe. Sama činjenica da je jedna osoba vlasnik uskladištene robe, ne stvara njezinu obvezu da plati skladištarinu. Ni okolnost da se vlasnik obogatio ne utječe na njegovu obvezu. Obveza ostavitelja da plati skladištarinu prestaje u trenutku kada je robu predao carinarnici. Od tog časa carinarnica snosi troškove uskladištenja. Ova obveza carinarnice traje 45 dana od dana kada je robu preuzela pod svojim nadzorom. Skladištaru pripada založno pravo na uskladištenoj robi do trenutka dok je ne preda iz svojeg posjeda.

Br. 125.-126., str. 119.-122., Privredni sud Hrvatske, 6.6.1989.

23. SPAŠAVANJE

- NAGRADA ZA SPAŠAVANJE - POUKA O PRAVU NA PREINAČENJE
TUŽBENOG ZAHTJEVA - Ako tuženik nije ujedno i vlasnik spašenog broda, nagradu za spašavanje duguje vlasnik, odnosno korisnik broda. Ta obveza se temelji na stvarnopravnom zahtjevu, a na propisima o privilegijama. To konkretno znači da tužitelj (spašavatelj broda) ima pravo zahtijevati naplatu prodajom broda, ukoliko još na temelju toga naslova postoji privilegij na brod. Ukoliko tužitelj zahtijeva od vlasnika broda nagradu iz cjelokupne njegove imovine, tužbeni zahtjev mora biti odbijen. Međutim, u ovim slučajevima sud je dužan upozoriti tužitelja da će njegova tužba biti odbijena, ako je pravilno prinači. Propust suda da na ovaj način upozori tužitelja, predstavlja bitnu povredu postupka. Na ovo ne utječe ni okolnost da je tužitelja zastupao odvjetnik.

Br. 127.-128., str. 297.-300., Vrhovni sud Hrvatske, 20.6.1989.

24. TANKERSKI PRIJEVOZ

- PITANJE SUBROGACIJE U SLUČAJU NAKNADE ŠTETE OD STRANE
BRODARA ČLANA TOVALOP-a - TOVALOP je bio i ostao sporazum vlasnika tankera o naknadi za prouzročena naftna zagađenja, bez obzira na odgovornost i štetu samoga broda. U slučaju subrogacije naknadtelj može tužiti treću osobu kao štetnika, samo u ime oštećenih i uz njihov pristanak. Vlasnik broda je odgovoran trećima za rad pilota, bez obzira radi li se o dobrovoljnoj ili obveznoj pilotaži.

Br. 122.-124., str. 423.-426., Kuća Lordova, 6.11.1988.

25. ZAPOVJEDNIK

- PRAVO ZAPOVJEDNIKA DA ZAKLJUČI UGOVOR O SPAŠAVANJU U
IME VLASNIKA TERETA - Zapovjednik broda može zaključiti ugovor o spašavanju u ime vlasnika tereta samo u slučaju nužnosti, kada zbog hitnosti postupanja radi otklanjanja opasnosti za brod i teret nije bio u mogućnosti stupiti u vezu s vlasnikom tereta i dobiti potrebno ovlaštenje. U takvim slučajevima on postaje "nenamjerni zastupnik" (involuntary agent) vlasnika

tereta.

Br. 131.-132., str. 385.-388., Engleski apelacijski sud, 5., 6., 8. i 9.2.1990.

26. ZASTARA

- AGENCIJSKI POSAO - ROK ZASTARE PREMA BRODARU ZA ZAHTJEVE BRODARA PREMA AGENTU IZ TOG POSLA - Za zastaru iz ovih odnosa primjenjuju se propisi Zakona o obveznim odnosima, jer Zakon o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi nema za agencijski posao posebnih propisa što se tiče roka zastare. Brodarov zahtjev iz ovoga odnosa osniva se na ugovoru o agenciji, a ne na regresnom pravu broдача. Zastara iznosi tri godine, jer se radi o međusobnim potraživanjima društveno-pravnih osoba iz ugovora o prometu usluga. Za početak tjeka zastare nije potrebno da oštećenik, u ovom slučaju brodar, sazna za agentov propust pri sklapanju ugovora na temelju ovlaštenja koja ima iz agenturnog posla. Budući da se radi o zastari na temelju zaključenog ugovora, zastarni rok iznosi onoliko vremena koliko je propisano za zastaru iz odnosnog posla. Kod agencijskog posla zastara počinje teći od dana kada je agent zaključio ugovor s naručiteljem prijevoza u ime broдача. Br. 131.-132., str. 341.-344., Privredni sud Hrvatske, 5.12.1989.

- PRILJEVOZ STVARI MOREM - ZASTARA PLAĆANJA VOZARINE - Na zastaru plaćanja vozarine primjenjuju se odredbe iz ugovora o iskorištavanju brodova, premda je pri tomu povrijeđen propis o deviznom poslovanju. Br. 125.-126., str. 117.-118., Privredni sud Hrvatske, 21.3.1989.

- PRLJEVOZ STVARI MOREM - ZASTARA - PRIMJENA PRAVA - Na zastaru potraživanja iz ugovora o prijevozu stvari morem primjenjuju se odredbe Zakona o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi, a ne propisi koji vrijede za zastaru iz deviznog poslovanja, pa i kada se ta vozarina duguje u devizama. Br. 127.-128., str. 281.-284., Viši privredni sud Hrvatske, 13.04.1988.

- ŠPEDITERSKI POSAO - ZASTARA TRAŽBINE IZ OVOG POSLA - Ugovor s kojim se jedna stranka obvezuje da će za svog komitenta zaključiti s trećom osobom ugovor o prijevozu, predstavlja ugovor o špediciji. Špediterski posao spada među poslove potraživanja društvenih pravnih osoba, na koje se primjenjuje zastarni rok od tri godine predviđen u članku 374. Zakona o obveznim odnosima. Cediranje tražbine ne može utjecati na pravnu prirodu zastare. Na tijek zastarnog roka ne primjenjuju se propisi o bezrazložnom bogaćenju. Potraživanje špeditera prema svom komitentu za naknadu od njega vozaru isplaćene vozarine, temelji se na ugovoru o špediterskom, a ne vozarskom poslu, i kao takvo na to potraživanje ne dolazi do primjene propisa o zastarijevanju iz vozarskog posla. Br. 125.-126., str 123.-127., Privredni sud Hrvatske, 20.6.1989.

- ZASTARA TUŽBE PROTIV BRODARA - GODINU DANA ILI ŠEST MJESECI? - Kada se u istom brođarskom ugovoru na putovanje poziva na jedan nacionalni zakon koji inkorporira odredbe Konvencije o teretnici iz 1924. godine (Paramount klauzula), a osim toga se predviđa rok od šest mjeseci za imenovanje arbitra, u slučaju štete na prevezenoj robi, primjenjuje se jednogodišnji zastarni rok iz Konvencije o teretnici. Br. 127.-128., str. 307.-309., Engleski apelacijski sud, 29.01.1988.

27. ZRAČNI PRIJEVOZ

- **PRIJEVOZ ROBE ZRAKOM - ODGOVORNOST PODUZEĆA ZA AERODROMSKE USLUGE I ZRAČNOG VOZARA - OGRANIČENJE ODGOVORNOSTI** - Za štetu prouzročenu nestankom robe koju je prevezio zračni vozar odgovara vozar, premda je roba predana poduzeću za aerodromske usluge. To vrijedi i u slučaju da je to poduzeće primilo i potvrdilo da je robu preuzelo radi prijevoza. Vozar se ne može pozivati na ograničenje svoje odgovornosti ako je šteta prouzročena namjerom ili grubom nepažnjom, bilo samog vozara, ili osobe za koju on odgovara. Poduzeće za aerodromske usluge je odgovorno samo za štete koje je prouzročilo vlastitom grubom nepažnjom ili namjerno ili ako je prekoračilo okvir svoje dužnosti.

Br. 131.-132., str. 367.-370., Privredni sud Hrvatske, 19.12.1990.

28. ŽELJEZNIČKI PRIJEVOZ

- **KOLSKA DANGUBNINA IZ ŽELJEZNIČKOG PRIJEVOZA** - Kolsku dangubninu iz željezničkog prijevoza dužan je platiti primatelj za zaustavljanje vagona u usputnim stanicama ako je kriv za to zaustavljanje. Pretpostavlja se da je kriv za takvo zaustavljanje dok ne dokaže suprotno.

Br. 137.-140., str. 157.-159., Privredni sud Hrvatske, 23.1.1990.

- **ODGOVORNOST ŽELJEZNICE ZBOG POGREŠNOG OZNAČAVANJA KONTEJNERA** - Tuženi-željeznica pogrešno je označio kontejnere koje je prevezio od Titova Užica do Kopra, gdje ih je preuzeo špediter i uputio u SAD onako kako su označeni. Tužitelj traži naknadu štete od tuženog. Tužba nije preuranjena jer tuženi nije priznao svoju obavezu, nego ju je osporavao. Odgovornost špeditera ne postoji jer je on primio robu od tuženog i dalje je prosljedio onako kako je označena i upućena. Šteta za tužitelja je nastala radnjom radnika tuženog koji je pogrešno označio kontejnere i bez važnosti su navodi tuženog da se šteta nije desila na putu od Titova Užica do Kopra. Prilikom utovara robe u Titovu Užicu radnici tužitelja nisu imali obvezu da budu nazočni etiketiranju kontejnera i vagona, nego je to bila obaveza tuženog. Zatezna kamata na glavni dug dosuđena je od dana dospelosti. Kamata od dana presuđenja se utvrđuje samo onda kada je u parnici neizvjesno koliki je opseg štete i kada se on presudom treba utvrditi.

Br. 122.-124., str. 391.-394., Vrhovni sud Srbije, 19.9.1988.

- **ŽELJEZNIČKI PRIJEVOZ - PLAĆANJE DANGUBNINE - OVLAŠTENJE REVIZIJSKOG SUDA - POJAM PRIMATELJA** - Kolsku dangubninu dužan je platiti primatelj ako ne dokaže da nije kriv za prekoračenje roka odnošenja. Do primateljevoga protivnog dokaza pretpostavlja se da je za prekoračenje roka odnošenja, kao i za prekovremeno zadržavanje vagona na usputnim postajama, kriv primatelj. Primatelj je osoba koja je primila i potpisala primitak tovarnog lista, bez obzira je li ona robu i stvarno primila. Osoba koja stvarno prima robu, radi u ime primatelja koji je potpisao primitak tovarnog lista, pa ta osoba i dalje ima sve obveze primatelja iz ugovora o prijevozu željeznicama. Za pravilno tumačenje primjene prava koje omogućuje razumijevanje presude dovoljno je pozvati se na obrazloženje presude i na željezničke tarife koje se osnivaju na Zakonu o željeznicama. Revizijski sud nije ovlašten ulaziti u ispitivanje činjenica do kojih je došao nižestupanjski sud.

Br. 137.-140., str. 151.-155., Vrhovni sud Hrvatske, 24.12.1992.

- ŽELJEZNIČKI PRIJEVOZ - PRIMJENA PREUZETOG ZAKONA O UGOVORIMA O PRIJEVOZU U ŽELJEZNIČKOM PROMETU - Unatoč okolnosti da je bivši preuzeti zakon, u slučaju da je više željeznica obavilo suugovoreni promet, sve njih činio solidarno odgovornim za naknadu štete, na ugovore zaključene prije stupanja na snagu preuzetog zakona primjenjuje se prijašnji zakon, konkretno čl. 1006. ZOO, iz čega proizlazi da odgovara ona željeznica na čijem je teritoriju nastala šteta. Ako su plombe vagona bile skinute, a manjak tereta je pravilno utvrđen, za naknadu štete odgovara željeznica na čijem su teritoriju plombe skinute.
Br. 137.-140., str. 183.-185., Privredni sud Hrvatske, 14.9.1993.

Izradili:

mr. Melita Veršić-Marušić

Marina Vokić-Žužul

Dražen Jakovina